

جدایی به دلیل آزار ناشی از رفتارهای نامتعارف جنسی

Photo: Public Doman/ Sasha Wolff

موسی برزین خلیفه‌لو، وکیل خانه امن

پرسشگر: با سلام. زن 26 ساله‌ای هستم که یک سال قبل ازدواج کرده‌ام. پس از ازدواج رفتارهای ناخوشایندی از شوهرم مشاهده کردم. شوهرم که فردی خشن و عصبانی است، به هنگام برقراری رابطه، انتظارات جنسی نامتعارفی دارد. ایشان یک سری رفتارهایی انجام می‌دهد که من از این گونه رفتارها بسیار تنفر دارم. شوهرم مرا مجبور به نزدیکی از پشت می‌کند و علاوه بر آن از من انجام کارهایی را می‌خواهد که من از انجام آنها کراهت دارم. در این مورد در اینترنت چند مطلب خواندم و متوجه شدم که انتظارات جنسی شوهرم نرمال نیست. به هر حال چندین بار هم با او صحبت کردم و هر دفعه گفته است که رفتارش را اصلاح می‌کند اما به هنگام رابطه باز همان کارهای قبلی را انجام می‌دهد. این مساله مرا بسیار ناراحت کرده است. با خانواده خودم و شوهرم هم نمی‌توانم مطرح کنم چون خجالت می‌کشم. چند بار خواستم که با مادر شوهرم صحبت کنم اما نتوانستم. در سایت شما مطلبی در این مورد دیدم و بالاخره تصمیم گرفتم از شما راهنمایی بخواهم. چه کار می‌توانم بکنم؟ واقعا درمانده شده‌ام. خیلی سعی کردم که یا کنار بیایم یا شوهرم را اصلاح کنم اما نتوانسته‌ام. لطفا راهنمایی کنید. به فکر رسید که باید جدا شوم. آیا می‌توانم این کار را بکنم؟

وکیل خانه امن: سلام خانم محترم. متاسفم از مشکلی که برایتان پیش آمده است. در این مورد مراجعه به روانشناس و مشاور خانواده هم می‌تواند مفید باشد.

در مورد بُعد حقوقی مساله خدمتتان عرض کنم که بر اساس قوانین ایران زن موظف به تمکین از شوهر خود است. اما در مورد اینکه تمکین خاص چیست و زن موظف به چه نوع رابطه جنسی است چیزی در قوانین نیامده است. به عبارتی قانون مشخص کرده که زن موظف به برقراری رابطه جنسی با شوهر است اما تعریفی از رابطه جنسی نیامده است. به همین دلیل اختلافاتی هم در این مورد به وجود آمده است. مقاربت از دبر یا همان نزدیکی از پشت و یا برخی ارتباطات جنسی نامتعارف که موجب ناراحتی و آزار زن می‌شود قطعا بدون رضایت زن امری ناپسند است اما قوانین در این مورد تدابیر لازم را پیش بینی نکرده‌اند. با این وجود در قانون مدنی ایران موادی وجود دارند که می‌توان با استناد به آنها گفت که رفتارهای نامتعارف جنسی شوهر اگر موجب مشقت و سختی زن شود، زن می‌تواند تقاضای طلاق دهد. به عبارتی اگر رفتارهای جنسی شوهر، زن را در وضعیت عسر و حرج قرار دهد، زن می‌تواند به دادگاه مراجعه کرده و تقاضای طلاق نماید.

در این مورد پرونده‌هایی نیز در دادگستری مطرح شده‌اند. اداره حقوقی قوه قضاییه نیز در مورد یک پرونده نظریه‌ای صادر کرده و مقاربت از پشت را از مصادیق عسر و حرج دانسته است. از این اداره پرسیده شده است: «چنانچه مقاربت از دبر بدون رضایت زوجه صورت پذیرد و موجب جنایت بر پوست و تغییر رنگ آن شود با توجه به اینکه مطابق مشهور فقها (آیات عظام مکارم شیرازی، بهجت، وحید خراسانی ..) این امر غیرجایز و حرام است آیا زوجه مجاز به عدم تمکین است؟» این اداره در پاسخ بیان داشته است که: «در فرض سؤال چنانچه دادگاه احراز کند که عمل وطی از دبر موجب تالمات جسمی و روحی زوجه می‌شود عمل مذکور می‌تواند از مصادیق سوءرفتار زوج نسبت به زوجه و عسر و حرج تلقی شود.» [1]

بنابراین دادگاه‌ها نیز رفتارهای خشن و نامتعارف جنسی شوهر بدون رضایت زن را از مصادیق عسر و حرج می‌دانند. با این وجود از آنجا که مقررات صریحی در این مورد وجود ندارد و قوانین ایران در بسیاری از موارد حقوق زنان را در نظر نگرفته‌اند، برخی از شعب ممکن است رفتارهای نامتعارف جنسی شوهر را عاملی برای حکم طلاق ندانند.

پرسشگر: اگر در نهایت تصمیم به جدایی گرفتم چگونه می‌توانم اقدام کنم؟ چگونه می‌توانم حرف‌هایم را اثبات کنم؟

وکیل خانه امن: اگر تصمیم به جدایی دارید، در ابتدا با شوهرتان صحبت کنید. وی را قانع کنید که به طلاق توافقی رضایت دهد. به هر شکلی که ممکن است نهایت تلاش‌تان را برای رضایت وی انجام دهید. طلاق توافقی بسیار سریع و بدون دردسر به نتیجه می‌رسد. اما اگر شوهرتان به هیچ وجه راضی به طلاق توافقی نشد، راه دیگری به جز تقاضای طلاق یک طرفه باقی نمی‌ماند. برای این کار باید دادخواستی تنظیم کرده و به دادگاه خانواده مراجعه کنید. در دادخواست مشکلاتتان و اینکه رفتارهای جنسی همسرتان چگونه بوده و چه اثراتی بر جسم و روان شما داشته است را نوشته و ذکر کنید که قادر به ادامه زندگی نیستید. می‌توانید تقاضا کنید که دادگاه شما را برای معاینه به پزشکی قانونی ارسال کند. اگر خودتان در این مورد به پزشک مراجعه کرده‌اید می‌توانید نتیجه آن را ضمیمه دادخواست کنید. به هر حال دادگاه بررسی می‌کند و اگر تشخیص دهد که شما در وضعیت عسر و حرج هستید حکم طلاق را صادر خواهد کرد.

پرسشگر: این پروسه چقدر طول می کشد؟

وکیل خانه امن: نمی توان زمان معینی را پیش بینی کرد. زمان رسیدگی به خیلی از عوامل بستگی دارد اما در مدت کمی نمی توانید به نتیجه برسید. دادگاهها در مورد تقاضای طلاق از ناحیه زن سختگیری بیش از حدی دارند.

[1] (نظریه اداره حقوقی 323/22 7/2/92 شماره پرونده 2-150) 9-92/